

Guia didàctica

Cicle superior d'educació primària

www.cinemadretsinfants.cat

// Cicle de Cinema dels Drets dels Infants

BARCELONA TÉ CURA DELS INFANTS

2019 - 2020

LA VIDA D'EN CARBASSÓ

Claude Barras

Ajuntament de
Barcelona

ÍNDEX

PÀG.

<u>3</u>	1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS
<u>3</u>	1.1. Propòsit i enfocament
<u>4</u>	1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars
<u>6</u>	1.3. Drets a treballar
<u>6</u>	1.4. Marc legal relacionat
<u>9</u>	2. LA PEL·LÍCULA
<u>9</u>	2.1. Fitxa tècnica breu
<u>9</u>	2.2. Sinopsi de l'argument
<u>10</u>	2.3. Conflictes i personatges en relació als valors a treballar
<u>12</u>	2.4. Qüestions a observar per a una millor comprensió
<u>14</u>	2.5. Informacions d'interès sobre la pel·lícula
<u>16</u>	3. PROPOSTA PEDAGÒGICA
<u>16</u>	3.1. Plantejament general
<u>16</u>	3.2. Per anar al cinema
<u>18</u>	3.3. Del cinema a l'aula
<u>21</u>	3.4. De l'aula al món
<u>21</u>	3.5. Recull de creacions escolars
<u>21</u>	3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat
<u>22</u>	4. MATERIAL COMPLEMENTARI
<u>22</u>	4.1. Enllaços d'interès
<u>22</u>	4.2. Bibliografia i filmografia

1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS

1.1. Propòsit i enfocament

Les normatives legals contempnen els drets de protecció, acolliment i reparació de la infància. Si un nen o una nena pateix algun maltractament, és objecte d'abusos o es troba en una situació de desemparament, les institucions han d'actuar amb celeritat i determinació, sempre en benefici de l'infant. També l'acció reparadora és fonamental per ajudar-lo a superar qualsevol situació abusiva i/o indigna. És prioritari garantir que tots els nens i totes les nenes puguin créixer i desenvolupar-se amb plenitud fins al moment de valdre's autònomament.

Sota el títol **Barcelona té cura dels infants**, aquest curs 2019-20 el Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI) de l'Ajuntament de Barcelona proposa transmetre elements de confiança als nens i les nenes i afavorir que creixin envoltats de respecte i cures. És clau comunicar-los la certesa que sempre trobaran una persona adulta, un servei i/o una institució que els i les cuidarà i que vetllarà per les seves necessitats. Amb la mirada posada en aquesta importància de la cura, el compromís municipal és assegurar als infants tota la protecció i l'atenció necessàries per al seu benestar.

L'edició 2019-20 del CCDI ofereix recursos per abordar a l'aula els drets dels infants relacionats amb la cura i l'autorespecte. L'objectiu és posar en valor la necessitat que tenen de sentir-se sempre atesos i cuidats. Ho fem partint de la legislació actual: Declaració Universal dels Drets Humans, Convenció sobre els Drets de l'Infant, Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona.

La proposta de cicle superior, **La vida d'en Carbassó**, és un film allunyat dels tòpics per treballar el paper de les institucions en la protecció dels infants desemparats, i el procés de recuperació de l'autoestima. En Carbassó és un nen de 9 anys que és enviat a una llar d'acollida on trobarà altres infants amb circumstàncies familiars difícils. L'equip pedagògic els tracta de manera tendra i exquisida, i els ajuda a refer les seves vides. La d'en Carbassó farà un gran tomb quan el policia que el va dur a l'hospici l'adopti.

El recorregut pedagògic va de l'aula al cinema, del cinema a l'aula i de l'aula a la vida quotidiana i a l'entorn dels nens i les nenes. Per facilitar-lo, el [web](#) disposa dels materials didàctics, les creacions de l'alumnat, i la informació sobre les sessions familiars, d'adolescents, i per a entitats socioeducatives i de lleure educatiu.

El **Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI)** és un programa educatiu engegat l'any 2000 que promou el Departament de Promoció de la Infància de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona, en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona.

L'edició 2019-20 del CCDI ofereix recursos per treballar a l'aula els **drets dels infants** relacionats amb la **cura i l'autorespecte**.

1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars

1. Competència social i ciutadana

- Identificació dels drets i deures individuals i col·lectius recollits en els textos legals. Responsabilitat en l'exercici dels drets i deures que ens corresponen com a membres d'un grup i en activitats de l'entorn.
- Valoració dels drets i deures ciutadans i del paper individual i col·lectiu en la construcció d'un món més just i equitatiu, així com de la necessitat d'un compromís per a la resolució de problemàtiques socials.
- Identificació de drets i deures que regulen l'ús dels béns comuns i dels serveis públics, aplicant conductes de responsabilitat i preservació en el seu ús.
- Rebuig dels estereotips i prejudicis, així com de les situacions d'injustícia i discriminació, desenvolupant sentiments d'empatia i respecte amb els i les altres.
- Identificació dels propis prejudicis i rebuig de comportaments i actituds discriminatòries en els diferents àmbits relacionals escolars i extraescolars.
- Identificació i rebuig de les causes que provoquen situacions de marginació, discriminació i injustícia social en l'entorn local i en el món, incidint especialment en les referides a l'explotació a la infància. Manifestació d'actituds de cooperació i solidaritat davant els problemes i les necessitats dels altres.

2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

- Identificació dels trets d'identitat i dels interessos personals i dels altres. Expressió de les emocions pròpies i autoregulació de la conducta, desenvolupant l'autoestima.
- Desenvolupament de les capacitats emocionals i cognitives de presa de decisions, valorant la dignitat, la llibertat i la responsabilitat, així com el desenvolupament de l'autonomia personal.
- Capacitat d'aprendre a ser i a pensar de manera autònoma i coherent, a conèixer, a ser ciutadans responsables.
- Valoració i aplicació del diàleg i la mediació com a instruments per resoldre els problemes de convivència i els conflictes d'interessos en les relacions interpersonals. Desenvolupament de la capacitat d'expressió d'opinions i judicis de forma assertiva.
- Valoració crítica dels comportaments individuals que afecten la salut dels altres i la pròpia. Riscos del consum de tabac i alcohol.
- Actitud crítica davant missatges discriminatoris i estereotips que reflecteixen prejudicis racistes, classistes o sexistes.

1. Competència social i ciutadana.
2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria.
3. Competència d'aprendre a aprendre.
4. Competència digital.
5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
6. Competència artística i cultural.

3. Competència d'aprendre a aprendre

- Disposició a participar en activitats diverses, acceptant l'existència de diferències en el nivell de l'habilitat.
- Desenvolupament d'un pensament autònom i coherent per conèixer i exercir la ciutadania responsable en un món global.
- Capacitat de dur a terme un aprenentatge individual o en grup a través de dominar diferents mètodes i estratègies de treball.
- Participació en treballs cooperatius, buscant solucions raonades, creatives i solidàries.

4. Competència digital

- Ús de la tecnologia per desenvolupar valors socials i cívics, i per a la comunicació dels coneixements adquirits.
- Coneixement crític de la informació dels mitjans de comunicació i les xarxes socials, actuant de forma prudent i responsable.

5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual

- Comprensió de textos audiovisuals, i identificació i valoració d'aquests com a representacions de la realitat.
- Pràctica i ús de procediments de representació de forma reflexiva i crítica.
- Experimentació dels diversos llenguatges per fer possible la comprensió de la realitat, i l'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta.
- Ús de llenguatges no discriminatoris i respectuosos amb les diferències.

6. Competència artística i cultural

- Audició i visionat de productes audiovisuals adequats a l'edat per fomentar i potenciar el gust estètic.
- Elaboració de produccions artístiques que promoguin la valoració crítica del nostre entorn.
- Elaboració de produccions artístiques com a resultat de la percepció sensorial, la imaginació, les experiències, la realitat, les idees i les emocions, tot preveient els recursos necessaris i les possibilitats dels materials i les tècniques i procediments adequats, avançant amb confiança i amb satisfacció en el procés creatiu.
- Producció de textos audiovisuals senzills (utilitzant la imatge fixa o en moviment i el so) per descriure, narrar i informar, i per expressar emocions i opinions.
- Construcció i caracterització de personatges, recreació d'espais imaginats, creació d'estructures, maquetes, decorats i exposicions en propòsits relacionables amb la pròpia experiència i en el desenvolupament d'activitats del centre.

1.3. Drets a treballar

1. Dret dels infants desemparats a que les autoritats en tinguin cura i els ofereixin un acolliment familiar alternatiu.
2. Dret dels infants que pateixen violència i/o qualsevol tipus d'abús a rebre una cura específica i a ser atesos en programes de reparació.
3. Dret de tots els infants a la cura i la protecció per part de les persones adultes.
4. Dret dels infants a rebre l'atenció i l'afecte que els garanteixin el benestar.

1.4. Marc legal relacionat

Declaració dels Drets de l'Infant

Principi 2. L'infant gaudirà d'una protecció especial i disposarà d'oportunitats i de serveis, dispensat tot això per la llei i altres mitjans, a fi que pugui desenvolupar-se físicament, mentalment, moralment, espiritualment i socialment d'una manera sana i normal, així com en condicions de llibertat i dignitat. En promulgar lleis amb aquesta finalitat, la consideració fonamental a què caldrà atènyer-se serà l'interès superior de l'infant.

Principi 5. L'infant (...) que pateixi d'algun impediment social ha de rebre el tractament, l'educació i les atencions necessàries que reclama la seva particular situació.

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Article 19. 1. Els estats membres han de prendre totes les mesures legislatives, administratives, socials i educatives apropiades per protegir l'infant contra totes les formes de violència física o mental, lesions, abusos, abandonament o tracte negligent, maltractament o explotació, inclosos els abusos sexuals, físics o mentals, mentre està sota la tutela de pare, mare, tutors legals o de qualsevol altra persona que en tingui la tutela.

Article 19. 2. Aquestes mesures protectores, si cal, han d'incloure procediments efectius per a l'establiment de programes socials, amb la finalitat de donar el suport necessari a l'infant i als que en tenen la tutela, i també per a d'altres maneres de prevenir, detectar, informar, derivar, investigar, tractar i seguir els casos de maltractaments descrits més amunt, a més de les actuacions judicials, si fossin necessàries.

1. Dret dels infants desemparats a que les autoritats en tinguin cura i els ofereixin un acolliment familiar alternatiu.

2. Dret dels infants que pateixen violència i/o qualsevol tipus d'abús a rebre una cura específica i a ser atesos en programes de reparació.

3. Dret de tots els infants a la cura i la protecció per part de les persones adultes.

4. Dret dels infants a rebre l'atenció i l'afecte que els garanteixin el benestar.

Article 20. 1. Un infant privat temporalment o permanentment del seu entorn familiar o quan per al seu interès primordial no es pugui permetre que hi romangui, té dret a la protecció i l'ajuda especials de l'Estat.

Article 20. 2. Els estats membres, d'acord amb les legislacions nacionals, han d'assegurar una atenció alternativa a aquest infant.

Article 20. 3. Aquesta atenció pot comprendre, entre d'altres, l'acolliment familiar, la kafala de la llei islàmica, l'adopció o, si fos necessari, la col·locació en institucions apropiades per a l'atenció de l'infant. En considerar les solucions s'ha de prestar una especial atenció al fet que és desitjable que l'infant continuï la seva educació en el seu propi medi ètnic, religiós, cultural i lingüístic.

Article 39. Els estats membres han de prendre totes les mesures adequades per promoure la recuperació física i psicològica, i la reinserció social d'un infant víctima de qualsevol forma d'abandó, explotació, abús, tortura o (...) tractament o càstig cruel, inhumà o degradant; o conflictes armats. Aquesta recuperació i reinserció ha de tenir lloc en un ambient que protegeixi la salut, l'autoestima i la dignitat de l'infant.

Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència

Article 8. Protecció contra els maltractaments

1. Qualsevol infant o adolescent ha d'ésser protegit de qualsevol forma de maltractament, que inclou el maltractament físic, el psicològic, la negligència, el tracte indigno, l'explotació laboral, l'explotació i l'abús sexuals, la corrupció, la manipulació, el mal ús de la seva imatge i qualsevol altra forma d'abús.

2. Els poders públics han de desenvolupar actuacions per a prevenir, tant en l'àmbit individual com en l'àmbit social, les formes més habituals de maltractament que es donin als diferents indrets i entorns sociodemogràfics de Catalunya, incidint sobre les situacions de risc, tal com són definides per aquesta llei.

Article 81. Protecció efectiva davant els maltractaments a infants i adolescents

Els poders públics han de prendre totes les mesures necessàries per a protegir els infants i els adolescents de qualsevol forma de maltractament i, especialment, de qualsevol forma de violència física, psíquica o sexual.

Article 134. Drets dels infants i els adolescents acollits en centres
Els infants o els adolescents, mentre són acollits en centres, tenen, respecte de les persones que els guarden, els mateixos drets i deures que els corresponen en la relació amb el tutor o tutora establerts per la legislació civil. Especialment, tenen els drets següents:

- a) El dret d'ésser respectats en llur intimitat personal i en llurs pertinences individuals en el context educatiu que regeix el centre.
- b) El dret d'ésser informats pels responsables del centre de llur situació legal i de participar en l'elaboració de llur projecte individual.
- c) El dret d'ésser escoltats en les decisions que els afecten, si tenen prou enteniment.
- d) El dret de participar d'una manera activa en l'elaboració de la programació d'activitats internes o externes del centre i en el desenvolupament d'aquestes activitats.
- e) El dret d'ésser escoltats en cas de queixa i ésser informats de tots els sistemes d'atenció i reclamació que tenen a l'abast.
- f) El dret de mantenir relacions amb llurs familiars i rebre'n les visites en el centre, segons el marc establert per la legislació vigent.

Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

DRETS. CAPÍTOL 3. Equitat i accions positives

Article 22. Infants i adolescents

Totes les persones menors d'edat tenen dret a tenir condicions d'existència que els permetin desplegar el seu desenvolupament integral.

En particular:

- a) Tenen dret a gaudir de la seva família en un marc de responsabilitat i protecció.
- b) Han de tenir garantits els recursos socials per al ple desenvolupament físic, mental, intel·lectual i ètic.
- d) Tenen dret a l'honor, a la intimitat, a la privacitat, inclosa la protecció de les dades que fan referència a la seva salut, física i mental (...).
- f) Tenen dret a la prevenció i l'atenció davant de situacions de discriminació, risc o desemparament.

Article 25. Col·lectius en situació de vulnerabilitat

1. Les persones en situació de diversitat física, psíquica o sensorial, i aquelles amb malalties mentals i cròniques tenen dret a serveis públics que considerin la seva realitat en termes d'inclusió i adaptació, sense discriminació. Es promourà el dret a l'autonomia personal i a la inclusió laboral.

3. Totes les víctimes de violència, especialment de l'àmbit familiar, infants i gent gran, tenen dret a rebre atenció específica i programes de reparació.

Legislació autonòmica i local que regula els drets dels infants:

1. Catalunya

[Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència \(íntegra\)](#).

2. Barcelona

[Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona \(íntegra\)](#).

2. LA PEL·LÍCULA

2.1. Fitxa tècnica breu

Títol original: *Ma vie de courgette*

Direcció: Claude Barras

Guió: Céline Sciamma. Basat en la novel·la de Gilles Paris *Autobiografia d'un carbassó*

Països de producció: França i Suïssa

Any d'estrena: 2016

Durada: 65 minuts

Llargmetratge de *stop motion* (animació de ninots)

Versió en català

2.2. Sinopsi de l'argument

L'Ícar és un nen de 9 anys que accidentalment mata la seva mare alcohòlica, que no se'n cuidava gens, el maltractava i es passava tot el dia veient telenovel·les. De sobrenom, ella li deia sempre *Carbassó* i el nen s'hi sent molt identificat. El policia que l'atén abans de derivar-lo a una llar d'acollida en té cura amb molt respecte i sent una forta empatia envers ell.

Un cop al centre, es troba amb altres nens i nenes de la seva edat que també han patit o encara pateixen circumstàncies familiars complexes i molt dures. L'equip de professionals que hi treballa és, en tot moment, molt afectuós i comprensiu. Es fa càrrec de tots els infants, cadascun amb les seves particularitats, de manera tendra i exquisida, mentre els ajuda a refer les seves vides.

No tot funciona igual amb el grup de companys i companyes de la llar d'acollida, i a l'inici en Carbassó s'ha d'esforçar per fer-s'hi el seu lloc. La relació és especialment complicada amb en Simon, el nen més irreverent i burleta de tots. S'agafa en Carbassó com a rival fins que, després d'una baralla, fan les paus. En Simon li acaba explicant que és allà perquè el seu pare i la seva mare són drogodependents. També li va comentant els casos de la resta.

Un dia arriba al centre una nena nova que de seguida crida l'atenció d'en Carbassó, la Camille. Ella es resisteix a explicar la raó per la qual és allà, però en Simon i en Carbassó ho investiguen i descobreixen que el pare va assassinar a la mare i es va suïcidar. Amb el pas del temps, la Camille i en Carbassó acaben travant una forta amistat. En paral·lel, en Raymond, el policia, visita de tant en tant a en Carbassó fins que es decideix a adoptar-lo.

[Tràiler](#)

2. LA PEL·LÍCULA

2.3. Conflictes i personatges en relació als valors a treballar

La vida d'en Carbassó transmet un dels missatges principals que sosté el títol **Barcelona té cura dels infants**: aquells infants als quals manqui l'atenció i la cura dels progenitors han de poder comptar amb alguna altra persona adulta que els cuidi i els protegeixi. En darrer terme, les administracions públiques se n'han de fer càrrec posant a l'abast institucions d'acollida i equips professionals similars als de la pel·lícula.

Tots els infants que viuen a la *Residència Les Fonts* estan mancats de la cura dels pares i les mares: els d'uns perquè han mort, d'altres perquè han tingut comportaments negligents, o bé perquè l'Estat els ha reclusos o els ha deportat. En qualsevol cas, els nens i les nenes d'aquest centre d'acollida han quedat deseparats, per la qual cosa l'Estat té l'obligació de fer-se'n càrrec i mirar, si la reunificació familiar no és possible, de trobar-los una nova família on poder créixer i conviure.

Les situacions familiars dels personatges són diverses i dramàtiques. En aquest sentit, la pel·lícula defuig els tòpics moralistes i parla amb naturalitat de temes que qualsevol producció estàndard consideraria tabú, però que poden ser reals en un centre d'acollida com aquest on passa l'acció. El pare i la mare d'en Simon són drogoaddictes, la mare de la Béatrice va ser expulsada del país, la mare d'en Jujube té un trastorn mental, el pare de l'Ahmed és a la presó i el pare de l'Alice abusava d'ella. Un dels casos més durs és el de la Camille, perquè el pare va assassinar a la mare i es va suïcidar, tot al davant mateix de la nena. El mateix Carbassó, el protagonista, ha matat accidentalment la seva mare, quan es volia protegir d'una pallissa que ella li anava a donar. La dona era alcohòlica i el maltractava, es planyia constantment que el pare hagués marxat de casa i només mirava telenovel·les. En Carbassó, de 9 anys, ni tan sols entén ben bé què ha passat, però sent profundament l'absència de la mare.

Tots són infants ferits, portadors de traumes forts que es manifesten, en definitiva, en manca d'amor. Al marge de les circumstàncies, allò que uneix a tot el grup és, com expressa amb precisió en Simon, que "no tenim ningú que ens estimi".

La vida d'en Carbassó és una pel·lícula d'emocions contingudes. Si la dominant en els i les protagonistes és la sensació de manca d'amor, l'antídot és l'esperança. Mantenen l'expectativa de retrobar-se amb els pares i les mares (per exemple, la Béatrice ho transmet de manera entenedidora en sortir compulsivament a

*La vida d'en Carbassó transmet un dels missatges principals que sosté el títol **Barcelona té cura dels infants**: aquells infants als quals manqui l'atenció i la cura dels progenitors han de poder comptar amb alguna altra persona adulta que els cuidi i els protegeixi. En darrer terme, les administracions públiques se n'han de fer càrrec posant a l'abast institucions d'acollida i equips professionals similars als de la pel·lícula.*

2. LA PEL·LÍCULA

rebre la seva mare cada cop que sent arribar un cotxe), o bé de tenir nova família que els estimi (l'escena de la neu, on s'embada-leixen mirant com una mare acarona el seu fill que ha caigut, ho expressa de manera contundent i emotiva alhora).

La importància de les emocions en la pel·lícula queda reflectida en el quadre que hi ha a l'entrada de l'aula, en el qual cada matí els nens i les nenes marquen cada matí quin és el seu estat d'ànim, com si fos un rètol meteorològic: sol/content, ennuvolat/de mal humor, pluja/tristor i tempesta/ràbia. Val a dir que, malgrat la infelicitat dominant, el quadre marca habitualment bon temps, sobretot pel clima de comprensió, generositat i estima que crea l'equip de professionals de la llar d'acollida.

La senyora Papineau, la directora, el senyor Paul, el mestre, i la Rosy, la cuidadora, ajuden els nens i les nenes a guarir les seves ferides emocionals. Més enllà del rigor de la feina, la seva actitud i el tracte envers els infants transpiren estimació, tolerància i tendresa. Treballen amb sentiment i sensibilitat per acompanyar-los a recuperar l'autoestima i la dignitat, per adquirir de nou confiança en si mateixos i mateixes, i en la vida. És admirable la consideració que manifesten els i les professionals vers tot el grup de nens i nenes, respectant sempre la seva voluntat (com quan Carbassó fa corregir el seu nom a la directora el dia que el presenta als companys i les companyes), escoltant les seves opinions (el funcionari demana a la Camille si vol anar a viure amb la seva tia), tractant-los, en definitiva, com a individus autònoms, com a persones de ple dret.

El paper del policia Raymond reforça la idea d'un sistema administratiu organitzat al voltant de l'infant, que ha establert un protocol de suport als i les menors en situació de desemparament que va més enllà del simple tràmit burocràtic de fer-se'n càrrec. El film **La vida d'en Carbassó** exposa una realitat completament allunyada de les antigues polítiques repressives que hem vist en tantes representacions literàries o cinematogràfiques (des de Dickens), i de les encara existents en països amb poca o nul·la consciència pel respecte dels drets humans i dels infants. A la *Residència Les Fonts*, la tasca de reparació és fonamental, per alliberar els nens i les nenes del dolor i apoderar-los de cara al seu propi desenvolupament com a persones.

El desenllaç de la pel·lícula, amb l'adopció d'en Carbassó i la Camille per part d'en Raymond, culmina el procés de protecció de dos infants desemparats de la millor manera possible. Ara bé, l'adopció suposa també un moment de crisi a la llar d'acollida, amb un rebló del trauma originari per a la resta de la colla. La marxa d'un company i una companya representa una nova situació d'abandonament per als nens i les nenes que es queden. Per

La senyora Papineau, la directora, el senyor Paul, el mestre, i la Rosy, la cuidadora, ajuden els nens i les nenes a guarir les seves ferides emocionals. Més enllà del rigor de la feina, la seva actitud i el tracte envers els infants transpiren estimació, tolerància i tendresa. Treballen amb sentiment i sensibilitat per acompanyar-los a recuperar l'autoestima i la dignitat, per adquirir de nou confiança en si mateixos i mateixes, i en la vida.

2. LA PEL·LÍCULA

sort, sorgeix la resposta *madura* d'en Simon després del disgust inicial: "Heu de marxar, per nosaltres", la qual expressa una catarsi del desemparament que senten que els allibera de la pena.

El naixement del nadó de la Rosy i en Paul aporta un nou moment de bonança al clima de la *Residència Les Fonts*. A la conversa final, els nens i les nenes demanen a la Rosy que no abandoni mai el petit, faci el que faci, sigui com sigui: un magistral i poètic elogi de l'acceptació de la diferència. Aquesta escena remet el grup en l'esperança que l'harmonia familiar (el centre residencial no deixa de ser una família) és possible.

2.4. Qüestions a observar per a una millor comprensió

Malgrat que fa trenta anys que existeixen marcs legals de protecció contra els maltractaments als infants, cal encara avançar en polítiques i actituds contra aquesta lacra inhumana. Es constata sovint que hi ha persones adultes capaces de cometre injustícies, abusos i humiliacions contra els i les menors. Això fa necessari que la societat i les institucions vagin expandint la sensibilització i presa de consciència del problema, i reforcin les estructures per a la prevenció d'aquestes violències, així com per pal·liar, en la mesura del possible, els mals soferts per víctimes tan tendres.

L'instrument clau de protecció de la infantesa és la legislació. Les normatives reconeixen i atorguen uns drets específics als infants, amb la idea de garantir el seu benestar i d'assegurar que creixin en un entorn acollidor i respectuós. El document principal és la [Convenció sobre els Drets de l'Infant](#), aprovat enguany fa 30 anys i ratificat per tots els països del món excepte els EUA. Aquest acord suposa el compromís dels estats a preservar de manera activa els drets dels menors. D'ell sorgeixen una munió de documents que despleguen aspectes concrets com el dret a la vida, a la supervivència, al desenvolupament, a la no discriminació, etc.

En els darrers anys, administracions públiques i organitzacions especialitzades han treballat colze a colze per millorar la protecció dels infants desemparats. A casa nostra, el 1993 (quatre anys després de signar la Convenció), el govern estatal ja presentava a l'ONU el *I Informe Español sobre la Aplicación de la Convención sobre los Derechos del Niño (CDN) en España*, i el 1999 instaurava l'[Observatorio de la Infancia](#).

A Catalunya, el 2006 es va crear l'[Observatori dels Drets de la Infància](#), que depèn del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, amb l'objectiu de "contribuir al foment i al respecte dels

El naixement del nadó de la Rosy i en Paul aporta un nou moment de bonança al clima de la Residència Les Fonts. A la conversa final, els nens i les nenes demanen a la Rosy que no abandoni mai el petit, faci el que faci, sigui com sigui: un magistral i poètic elogi de l'acceptació de la diferència. Aquesta escena remet el grup en l'esperança que l'harmonia familiar (el centre residencial no deixa de ser una família) és possible.

2. LA PEL·LÍCULA

drets reconeguts a la infància per l'ordenament jurídic intern i per les normes internacionals, i vetllar per la garantia i el compliment d'aquests drets i normes”.

El 2016 la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència d'aquest departament va realitzar una enquesta pionera entre els 6.936 infants i adolescents tutelats que hi havia aleshores a Catalunya, per conèixer quin grau de benestar subjectiu tenien.

L'estudi *El benestar subjectiu dels adolescents tutelats a Catalunya* defineix el concepte com “el principal component psicosocial (no material) de la qualitat de vida: les percepcions, les valoracions i les aspiracions de les persones en relació amb els principals aspectes de la vida, com són la salut, el temps lliure, l'escola, les relacions interpersonals, la satisfacció personal, entre altres”. Són criteris que coincideixen força amb el plantejament de la **La vida d'en Carbassó**, que demostren fins a quin punt que la creació audiovisual pot incorporar aspectes polítics i socials de la vida real. La pel·lícula és franco-suïssa, però segueix i postula els criteris internacionals pel que fa al tracte i la cura dels infants desamparats.

L'estudi se centra en els i les adolescents de 12, 13 i 14 anys i vol saber com perceben aquest benestar subjectiu els infants tutelats, en funció que visquin en centres residencials, amb altres familiars o en una família aliena. Les variables són múltiples i impossibles de resumir aquí però, en relació al film i al tema que ens ocupa, és interessant ressaltar tres punts:

- Els i les adolescents en acolliment familiar (família extensa o aliena) mostren uns valors de benestar subjectiu propers als de la població general de la mateixa edat. En canvi, el benestar subjectiu dels i les adolescents acollits en centres residencials és més baix.
- Els i les adolescents amb la mare desapareguda, desconeguda o morta (casos d'en Carbassó i de la Camille) mostren puntuacions més altes de benestar subjectiu que els i les que tenen mare, en una situació o altra. La raó és que la situació és clara per a aquells i aquelles que no tenen mare i això els fa sentir menys angoixa, un cop passat el dol. No pateixen per si vindrà o no (com ara la Béatrice) a les visites ni per si tornaran a viure amb ella.
- Els i les adolescents a qui els agrada anar a l'escola o a l'institut, que se senten en un entorn segur, que tenen una bona relació amb els companys i les companyes de classe o que mostren satisfacció amb les notes que obtenen evidencien valoracions de benestar significativament més elevades, independentment de quina situació d'acollida tenen. Aquest resultat indica clarament

A Catalunya, el 2006 es va crear l'Observatori dels Drets de la Infància, que depèn del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, amb l'objectiu de “contribuir al foment i al respecte dels drets reconeguts a la infància per l'ordenament jurídic intern i per les normes internacionals, i vetllar per la garantia i el compliment d'aquests drets i normes”.

2. LA PEL·LÍCULA

que el centre educatiu pot jugar un paper compensador i afavoridor del benestar de l'infant en acolliment. Es tracta d'un factor molt important entre els i les adolescents que viuen en centres d'acollida. Com a repte de futur, l'informe conclou que cal posar l'escola en el centre de la vida dels infants i adolescents tutelats.

Aquest estudi resulta especialment significatiu perquè valora la percepció i l'opinió dels adolescents, reconeixent-los el dret a participar en els procediments i les decisions que els afecten. Es fa estrany comprovar que això no hagi estat sempre així. En aquest sentit, són molt il·lustratius alguns comentaris d'enquestats i enquestades que es recullen al final de l'informe. Per exemple, una noia de 14 anys acollida per la família extensa diu: "Gràcies per enviar-m'ho, aquestes són preguntes que quasi ningú em fa".

Impulsat per l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona i realitzat per l'[Institut Infància i Adolescència](#), el 2017 es va dur a terme el projecte [Parlen els nens i nenes: el benestar subjectiu de la infància a Barcelona](#). Es van enquestar quatre mil infants de la ciutat d'entre 10 i 12 anys per conèixer, de primera mà, quina percepció i vivència de benestar subjectiu tenien. L'objectiu de la iniciativa també era fomentar el dret dels infants a ser escoltats.

2.5 Informacions d'interès sobre la pel·lícula

La vida d'en Carbassó és un film allunyat dels tòpics. La gran diferència amb els contes tradicionals i algunes pel·lícules infantils resideix en l'enfocament que donen a la història el director, Claude Barras, i, sobretot, la guionista, Céline Sciamma. Ella ja va dirigir [Tomboy](#), film que explora la identitat de gènere d'una nena d'11 anys. Sciamma hi va demostrar l'habilitat que té per convertir els sentiments i estats interiors dels infants, habitualment boirosos, en tensió narrativa. A **La vida d'en Carbassó**, a partir del desamor que pesa sobre els i les protagonistes, la genialitat de Sciamma rau a trobar el fil que uneix aquest dolor amb sentiments restauradors com l'empatia, la camaraderia i la tolerància, dels quals se serveix per fer avançar el relat.

La vida d'en Carbassó és un film allunyat dels tòpics. La gran diferència amb els contes tradicionals i algunes pel·lícules infantils resideix en l'enfocament que donen a la història el director, Claude Barras, i, sobretot, la guionista, Céline Sciamma. Ella ja va dirigir [Tomboy](#), film que explora la identitat de gènere d'una nena d'11 anys. Sciamma hi va demostrar l'habilitat que té per convertir els sentiments i estats interiors dels infants, habitualment boirosos, en tensió narrativa.

2. LA PEL·LÍCULA

El guió aconsegueix combinar emoció, aventura i humor amb un material de partida que conté un fort component de crua realitat. La guionista, a més, acaba de sublimar-ho amb uns diàlegs de forta càrrega poètica.

El llibre *Autobiografia d'un carbassó* en el qual s'inspira la pel·lícula (més dur que el film) va captivar al director, Claude Barras, pel missatge de superació que exemplifica el protagonista. Diu: "En Carbassó passa dificultats. Però troba una colla de companys i companyes amb qui pot comptar, s'enamora i fins i tot és feliç... Aquest missatge, senzill i profund a la vegada, em va semblar essencial de transmetre als infants".

L'àmbit de treball del director és el món infantil. Abans de fer aquest llargmetratge, Barras havia dirigit una desena de curtmetratges per a nens i nenes. Va voler fer aquesta pel·lícula com un homenatge als infants maltractats, "que sobreviuen com poden a les seves ferides", en paraules de Barras. També va apostar pel reconeixement del paper de les institucions actuals. Els orfenats d'altres èpoques (*Oliver Twist*, *Els 400 cops*, *Los chicos del coro*) són representats cinematogràficament com a espais de repressió, d'on els protagonistes han d'escapar per buscar la llibertat. Barras inverteix la mirada i mostra el centre d'acollida com un lloc de pau i reconstrucció, enfront d'un món exterior causant de sofriment.

Barras es posa, com a director, al nivell dels infants i fa evidents les vides interiors dels personatges. Ho aconsegueix subratllant els petits gestos, les expressions facials (els jocs de mirades són extraordinaris), els moments d'espera... Es dona temps per construir escenes llargues, en lloc de plans de curta durada, un muntatge frenètic i efectes especials espectaculars, que omplen la cinematografia comercial per a infants actual.

Ressalta la delicada banda sonora del film, creada per l'artista suïssa Sophie Hunger. Ella mateixa canta la cançó dels crèdits, versió d'un *hit* de la música moderna francesa: *Le vent nous portera*. La lletra i, sobretot, la interpretació transmeten sentiments que encaixen a la perfecció amb el film, però l'autor d'aquesta peça és Bertrand Cantat, que fou empresonat per violència masclista.

La vida d'en Carbassó va ser la pel·lícula d'animació de l'any 2016 més premiada. Va rebre el Premi a la Millor adaptació cinematogràfica infantil i juvenil de la Fira del Llibre de Frankfurt. En el món cinematogràfic, destaquen:

- Millor film d'animació, als Premis del Cinema Europeu, 2016
- Millor film d'animació i Millor guió adaptat, als Premis Cèsar, 2016
- Millor pel·lícula i Premi del públic, al Festival d'Annecy, 2016
- Premi del públic i Millor film europeu, Festival de Sant Sebastià, 2016

El llibre Autobiografia d'un carbassó en el qual s'inspira la pel·lícula (més dur que el film) va captivar al director, Claude Barras, pel missatge de superació que exemplifica el protagonista. Diu: "En Carbassó passa dificultats. Però troba una colla de companys i companyes amb qui pot comptar, s'enamora i fins i tot és feliç... Aquest missatge, senzill i profund a la vegada, em va semblar essencial de transmetre als infants".

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.1. Plantejament general

La seqüència didàctica que proposem al voltant de la pel·lícula **La vida d'en Carbassó** es conforma de cinc moments educatius complementaris:

1. Activitat prèvia a l'aula (1 hora).
2. Anada al cinema per participar a la sessió de projecció.
3. Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 6 hores, com a màxim).
4. Acció de compartir al [web](#) les creacions de cada grup classe.
5. Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn.

3.2. Per anar al cinema

Abans d'anar al cinema amb el vostre grup classe, us suggerim portar a terme una activitat a l'aula d'una hora de durada. Us proposem dos enfocaments per triar el que més us convingui o bé idear-ne un altre:

1. Joc de rols

Es pot encetar la sessió presentant l'activitat i distribuint el grup de classe en quatre equips de treball el més equilibrats possible (5'). Cada subgrup triarà un dels rols i situacions descrits (5'):

1. Per a mi, l'institut hauria de ser una altra bona oportunitat per poder comptar amb una gran família.
2. Amb l'àvia potser estaré bé. Era del tot impossible viure a casa, perquè el pare i la mare sempre es barallaven i jo rebia.
3. Si no fos per la colla de l'esplai, em sentiria com un peix a fora de l'aigua.
4. La meva germana gran i la psicòloga on vaig són les úniques persones capaces d'entendre per tot el que estic passant i d'aconseillar-me com puc sortir-me'n.

Per a cada una de les situacions, el grup classe disposa de la [descripció del rol](#). Cada equip analitza el seu des d'un posicionament d'empatia, per després debatre'l i fer-se'l seu (10').

Un cop cada petit grup estigui ficat en el seu rol, se li facilitarà el repte on es troba immers el seu personatge i haurà de mirar de resoldre'l responent a una sèrie de qüestions (15').

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context de la pel·lícula i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes.

1. Per a mi, l'institut hauria de ser una altra bona oportunitat per poder comptar amb una gran família.

2. Amb l'àvia potser estaré bé. Era del tot impossible viure a casa, perquè el pare i la mare sempre es barallaven i jo rebia.

3. Si no fos per la colla de l'esplai, em sentiria com un peix a fora de l'aigua.

4. La meva germana gran i la psicòloga on vaig són les úniques persones capaces d'entendre per tot el que estic passant i d'aconseillar-me com puc sortir-me'n.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Les conclusions de cada subgrup s'exposaran i compartiran amb el grup classe (15'). En acabar l'activitat convé fer una reflexió de tancament que es troba explicada en el punt 3 d'aquest apartat.

2. Pluja d'idees i debat

L'activitat comença amb una pluja d'idees (15') sobre les qüestions clau dels drets dels infants a treballar amb la pel·lícula **La vida d'en Carbassó**:

1. Quines necessitats de cura i protecció tenim els nens i les nenes de la nostra edat?
2. Què ens ofereix la família per a què puguem créixer en un entorn de confiança i de benestar? Què més ens faria falta?
3. Quin tracte ens agrada rebre a l'escola? Què fan els i les mestres per a nosaltres? I els companys i les companyes?

Les aportacions anirà bé recollir-les a la pissarra, almenys una de cada alumne i alumna. També és interessant que l'alumnat en parli abans a casa o amb els companys i les companyes, per arribar a la pluja d'idees amb alguna reflexió prèvia.

En base a les idees expressades, es prepararà un debat amb el grup classe subdividit en dos equips prou equilibrats (nens/nenes, destresa en l'expressió, autoestima i seguretat, etc.). Abans d'encetar el debat, convindrà decidir conjuntament i apuntar a la pissarra quin serà el primer tema a discutir (10').

Per començar, primer farà tres aportacions l'equip 1 i després l'equip 2. A partir d'aquí ja s'obrirà el torn de paraules indistintament i es coordinarà per part del professorat. Per tancar-lo, cada equip aportarà alguna cosa que ha après de l'altre equip (20').

3. En acabar l'activitat

Després d'haver realitzat l'activitat escollida, es proposa fer una reflexió de tancament. Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació que farà cada grup classe a la sala de cinema. Per tant, cal seleccionar dos portaveus, preferiblement un nen i una nena (10').

Al final de la sessió, el professorat pot presentar el [tràiler](#) de la pel·lícula **La vida d'en Carbassó** (5').

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context del film i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes. És una bona oportunitat per extreure els elements claus que cada grup classe aportarà a la posada en comú.

*Després de fer l'activitat escollida convé fer una reflexió de tancament. Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació que farà cada grup classe a la sala de cinema. Al final de la sessió, el professorat pot presentar la sinopsi i el [tràiler](#) del film **La vida d'en Carbassó**.*

1. Quines necessitats de cura i protecció tenim els nens i les nenes de la nostra edat?

2. Què ens ofereix la família per a què puguem créixer en un entorn de confiança i de benestar? Què més ens faria falta?

3. Quin tracte ens agrada rebre a l'escola? Què fan els i les mestres per a nosaltres? I els companys i les companyes?

3.3. Del cinema a l'aula

Rapegem pels drets dels infants a les cures!!!

De tornada a l'aula, proposem portar a terme una activitat de creació que es basa en subdividir el grup classe en quatre equips de treball. El punt de partida és que cada subgrup triï i se centri en un dels quatre drets dels infants que han sortit reflectits a la pel·lícula **La vida d'en Carbassó**:

1. Dret dels infants deseparats a que les autoritats en tinguin cura i els ofereixin un acolliment familiar alternatiu.
2. Dret dels infants que pateixen violència i/o qualsevol tipus d'abús a rebre una cura específica i a ser atesos en programes de reparació.
3. Dret de tots els infants a la cura i la protecció per part de les persones adultes.
4. Dret dels infants a rebre l'atenció i l'afecte que els garanteixin el benestar.

Us suggerim que cada equip acabi plasmant la defensa del dret escollit en forma de rap, amb la idea que primer n'escriuin la lletra i després puguin enregistrar-lo en un suport sonor o bé audiovisual.

Un cop seleccionat en quin dels quatre drets dels infants apuntats se centra, cada grup pot fer un llistat de quines són les escenes del film **La vida d'en Carbassó** que hi tenen a veure o que l'hi fan pensar. Aquesta relació ajudarà a concebre situacions a reflectir en cada creació final en forma de rap.

En base a aquesta pauta, cada equip realitzarà una bona immersió en el significat del dret dels infants que hagi triat. Tot seguit, es posarà a pensar amb quines estrofes de cançó ho pot explicar tot plegat. Quan té dissenyada la seqüència del rap, arriba el moment que cada grup se centri en l'escriptura de la lletra, la definició del ritme i, al final, l'organització de l'enregistrament, bé sigui en suport sonor o audiovisual.

Si no és possible gravar-lo, es pot presentar el text de cada rap en un full DIN-A4 o cartolina (per després escanejar-lo), o bé directament en un arxiu pdf, acompanyat o no d'elements gràfics que l'omplin de sentit.

La idea és que cada equip de treball triï un dels quatre drets reflectits a la pel·lícula i se centri a defensar-lo en forma de rap. Primer haurà d'escriure la lletra de la cançó i després enregistrar-se cantant-la.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Si els raps són en suport paper, caldrà fotografiar-los o escanejar-los abans de compartir-los al [web](#). Per a l'enregistrament de cada rap en suport sonor o audiovisual, la idea és fer servir algun dispositiu mòbil accessible (telèfon, tauleta, càmera, etc.). La gravació anirà bé plantejar-la en fals directe, sense interrupcions.

Amb el rap, s'ofereix a l'alumnat la possibilitat de treballar de forma creativa els drets dels infants i la pel·lícula, així com aprofundir en el debat generat a l'aula abans d'anar al cinema i també a la sala de projecció amb la resta de centres educatius.

És possible desenvolupar aquesta activitat en una sola sessió d'una hora de classe si prèviament s'organitzen els equips, es tria quin dels drets tracta cadascun i s'orienten els temes amb les qüestions sorgides durant el visionat del film i les posades en comú prèvia i posterior. Aleshores es pot dedicar la meitat de la sessió a què els quatre subgrups, en paral·lel, escriguin la lletra del seu rap, i l'altra meitat a preparar i elaborar la peça d'àudio o de vídeo.

Si és possible, recomanem que l'activitat de creació a l'aula agafi un tractament més transversal al currículum i es pugui desplegar en diverses sessions. La durada ideal és entre un mínim de tres i un màxim de sis hores lectives. Així es dona pes als drets a treballar i l'anàlisi de la pel·lícula, la reflexió individual i col·lectiva, l'elaboració i la posada en comú de les creacions en grup, i la recollida de les idees que vagin sorgint al llarg del procés.

QUADRE RESUM: DEL CINEMA A L'AULA*

DURADA	PROCEDIMENTS	CONTINGUTS
1 hora	Definició dels subgrups i distribució de tasques. Explicació de l'activitat de crear un rap i enregistrar-lo.	Cada grup tria el dret dels infants que vol explorar i relaciona les escenes de la pel·lícula amb les situacions o qüestions a tractar.
1 hora	Treball per equips. Reflexió per crear un punt de vista sobre el dret a abordar. Debat i disseny de la seqüència del relat de cada rap.	Pluja d'idees i presa de decisions sobre com es pot enfocar cada una de les estrofes, amb la idea d'explicar el dret dels infants a treballar i de posicionar-se.
1 a 2 hores	Treball en petits grups per elaborar la lletra dels raps i escollir-ne la base musical. Assajos per a la interpretació del rap.	Espectura col·lectiva de les diverses estrofes del rap. Definició de la base musical i/o ritme del rap. Retocs de lletra i de ritme.
1 a 2 hores	Definició del rol de cadascú per a l'enregistrament del rap i demanda de suport a un altre grup, si fos necessari. Assajos previs a la gravació i procés d'enregistrament en fals directe.	Preparació de l'enregistrament de cada rap, en suport sonor o audiovisual. Materialització dels raps creats per l'alumnat en peces sonores o audiovisuals.

*Aquesta activitat es pot fer en una sola sessió, però es proposa un desplegament més minuciós per aprofundir en els drets a treballar a l'aula.

3.4. De l'aula al món

Un cop realitzada l'activitat de creació a l'aula i enviats els resultats per publicar-los al [web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#), us suggerim alguna petita acció per portar a terme en col·laboració amb les famílies del vostre alumnat. L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies o il·lustracions de situacions de protecció, atenció i cura per aconseguir el benestar de tots els infants i adolescents de la ciutat de Barcelona.
2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre aspectes clau a l'hora de tenir cura de nens i nenes de la vostra edat.
3. Compartir a l'aula llibres de la biblioteca de casa amb relats vinculats a la temàtica **Barcelona té cura dels infants**.

Si és possible, us aconsellem que visiteu amb l'alumnat l'apartat [Creacions escolars del web](#) i proposeu a les famílies entrar-hi.

3.5. Recull de creacions escolars

Un cop finalitzada l'activitat creativa a l'aula, cada grup classe ens farà arribar les creacions dels seus subgrups de treball per email, Dropbox, WeTransfer o similar. Així anirem organitzant els resultats aportats per part de cada escola i els compartirem al [web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#).

Des de l'apartat [Creacions escolars](#), podreu accedir tant als vostres treballs de creació com als de la resta d'escoles participants, que estaran organitzats per nivells educatius.

Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

Quan ja hàgiu portat a terme amb l'alumnat totes les passes de la seqüència didàctica plantejada, us enviarem per correu electrònic un qüestionari d'avaluació que podreu omplir directament en línia. Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

Us agraïm la vostra col·laboració en acompanyar el treball reflexiu i creatiu dels drets dels infants als centres escolars i esperem les vostres aportacions per anar millorant any rere any.

1. Cercar i després portar a classe fotografies o il·lustracions de situacions de protecció, atenció i cura per aconseguir el benestar de tots els infants i adolescents de la ciutat de Barcelona.

2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre aspectes clau a l'hora de tenir cura de nens i nenes de la vostra edat.

3. Compartir a l'aula llibres de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica **Barcelona té cura dels infants**.

4. MATERIAL COMPLEMENTARI

4.1. Enllaços d'interès

- [Web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#)
- [Web d'Infància de l'Ajuntament de Barcelona](#)

Textos legislatius al web de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona (lectura fàcil):

- [Declaració Universal dels Drets Humans](#)
- [Convenció sobre els Drets de l'Infant](#)
- [Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona](#)

Altres:

- [Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència](#)
- [Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència](#)
- [Ciutat Cuidadora](#)
- [Tipologies de maltractament infantil](#)
- Guia metodològica [Last Escape](#)
- [Last Escape - Participación para la Ley contra violencia hacia la Infancia](#) (col·lecció d'11 vídeos de *Plataforma de Infancia*)
- [Versión amigable* del Estudio del Secretario General de las Naciones Unidas sobre la Violencia contra los Niños](#)
- [Más me duele a mí. El maltrato que se ejerce en casa](#)
- [Detección y notificación de maltrato infantil. Guía para la ciudadanía](#)
- [Making of de *La vida d'en Carbassó*](#)
- [Com es van fer els ninots de *La vida d'en Carbassó*](#) (en francès, subtítols en anglès)
- [Gravació dels diàlegs de *La vida d'en Carbassó*](#) (en francès)

4.2. Bibliografia i filmografia

Bibliografia

- McCarney, R. (2014). *Benvolguda Malala*. Barcelona: Joventut
- Newman, J. (2013). *Mimi*. Madrid: Siruela
- Paris, G. (2004). *Autobiografía de un calabacín*. Madrid: Maeva
- Sanmamed, S. (2014). *Cipariso*. Madrid: Cuento de Luz

Filmografia

- [Los chicos del coro](#). Christophe Barratier (dir.). França, 2004
- [Oliver Twist](#). Roman Polanski. (dir.). Regne Unit et al., 2005
- [Inside Out](#). Peter Docter i Ronnie del Carmen (dir.). EUA, 2015

Cicle de Cinema dels Drets dels Infants:
<http://www.cinemadretsinfants.cat>